

Het Volendams Museum

Informatie voor een rondleiding door het museum

Het dorp Volendam

Van een kleine buurtschap van boeren vissers uit 1462 groeide Volendam na 1600 geleidelijk uit tot de welvarende 19e -eeuwse vissersplaats met de grootste vissersvloot langs de Zuiderzee (258 schepen in 1891). Rond 1860 kwam Volendam steeds meer onder de aandacht van journalisten en artiesten en tegen 1900 ontstond een kolonie van internationale kunstenaars die onder meer domicilie vonden in hotel Spaander. Het met zijn authentieke huizen, visserijhaven en kleurrijke klederdracht veelvuldig uitgebeelde Volendam werd een steeds gewilder reisdoel. Mede door het Engelse reisbureau Cook en de American Express werd de rondreis naar Volendam en Marken een internationaal succes.

Toen de afsluitdijk in 1932 de Zuiderzee in het IJsselmeer veranderde en dat gedeeltelijk werd ingepolderd schakelden veel inwoners om naar pluimveehouderij, vishandel en vervolgens naar bouwnijverheid en toerisme. Ook kreeg de klederdracht een meer representatieve rol maar het dorp hield bij dat alles zijn eeuwenoude zang- en danstraditie levend.

Met zijn schilderachtige oude kom en levendige haven, zijn wereldwijd bekende muzikanten en beroemde voetballers bleef Volendam het levend symbool van Nederland.

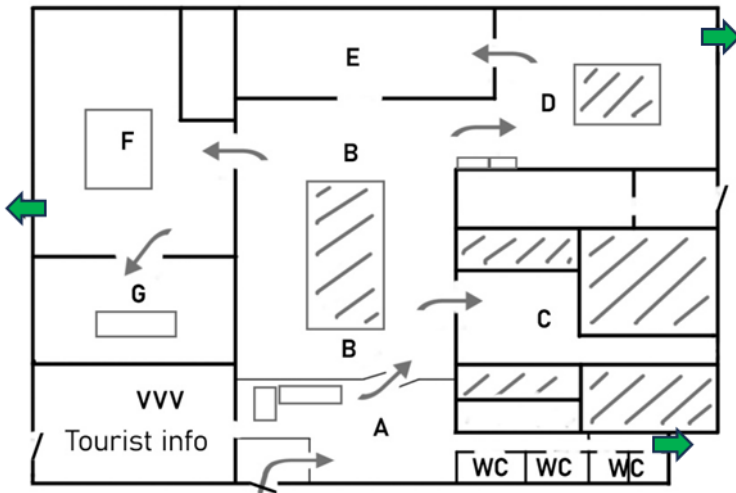

De toeristen bleven dan ook in steeds grotere getale toestromen en de prachtige landelijke omgeving, de recreatieve accommodaties en de culinaire faciliteiten dragen alleen maar bij tot Volendams reputatie als bruisende internationale ontmoetingsplaats en typisch Nederlands vakantieverblijf.

Over het Volendams Museum

Het museum bestaat sinds 1977 en laat belangrijke onderwerpen uit de geschiedenis van dit unieke dorp zien. Zo geven de vele schilderijen en taferelen een mooi overzicht van de van de klederdracht, het dagelijks leven en de visserij.

A: Ingang

B: Grote Zaal

C: Botterstraat

D: Visserijzaal

E: Filmzaal

F: Oude kom zaal

G: Sigarenbandjeshuis

← →: Nooduitgang

WC: Gratis voor museumbezoekers

A. Ingang

Het grootste object in deze ruimte is het buffet uit 1839 van de stationsrestauratie in Haarlem. In 1908 verhuisde dit van provinciewapens voorziene stuk naar verenigingsgebouw St. Jozef te Volendam. Sinds 1977 is dit prachtige buffet als balie in gebruik bij het Volendams Museum. In deze hal zijn verder boeken, foto's en souvenirs verkrijgbaar ter ondersteuning van het museumwerk. Een groot scherm toont verschillende promotiefilms.

B. Grote Zaal

In de grote zaal vindt men de grote vitrine met een jaarlijks wisselende expositie. In dezelfde ruimte staat de 'Klokkenpaal' zoals men die nu nog aan de Haven kan vinden en waar van oudsher pasgetrouwde stelletjes met een drankje hun huwelijk inluiden. Ook werd de bel geluid als er vis werd geveild. En bij gevaar zoals bij mist, brand of calamiteiten.

Daarnaast vindt men in de Grote Zaal onze grote schilderijen. Bij de ingang naar de Botterstraat staan 2 vissermannen in werkkleding en bij de doorgang naar de Visserijzaal staat een vitrine met de geschiedenis van de 'hul' (de wit-kanten kap horende bij de vrouwelijke dracht).

C. Botterstraat

Dit straatje bevat 4 authentieke interieurs.

Nadat imitatie schilderen rond 1750 populair was geworden op het Nederlandse platteland lieten de beter bedeelde hun interieur in gladhout schilderen. Zowel de herberg als de huiskamer zijn in gladhout geschilderd. In de huiskamer uit 1920 staat het originele meubilair, met een in de 17e eeuw in gebruik genomen glazen kast of pronkkast met porselein en aardewerk, heiligenbeelden en andere devotionalia uit het rijke roomse leven en een lampenkap met 14.000 kraaltjes.

Appelbloeseminterieurs waren in de mode tussen 1790 en 1850. In deze huiskamer uit 1820 ziet u een houten schoorsteen. In de blauw geschilderde bedstee was naast slaapruijnte voor

het echtpaar nog plaats voor drie kleine kinderen. Aan de zoldering hangen nog twee 'stofballen' die onder meer het sein waren om te gaan afstoffen.

D. Visserijzaal

In het tussengangetje naar de visserijzaal bevinden zich 3 vitrines met daarin o.a. authentieke sierraden van de Volendammer klederdracht.

Hoofdobject in de visserijzaal is het, naar de originele bouwtekening, nagebouwde vooronder van de Volendammer kwak VD 222.

Het vooronder is het woongedeelte van een botter waarin de vissers leefden en sliepen in havens buiten Volendam. Aan de linkerkzijde is ruimte gemaakt voor een uniek fotomoment.

In de vitrines en aan de wanden ziet u scheepswerktuigen, visserijattributen en gereedschappen voor het maken en repareren van zeilen. Verder bevat de zaal een schaalmodel van de Volendammer scheepswerf met botters gemaakt door Sijmen Tol evenals een aantal schaalmodellen van Volendammer botters en kwakken (groot type botter) met de daaraan verbonden visserijtechnieken en een lijst van verdronken vissers.

E. Filmzaal

Op de 3 grote schermen worden wisselende selecties, compilaties van documentaires, journaalfragmenten, enz. en privé opnames uit de periode 1915 tot heden getoond. Vast onderdeel zijn de prachtige beelden van Jan Tuijp van schilderijen uit de Spaandercollectie.

In de filmzaal is ook de koffiecorner. U kunt onder het genot van een heerlijk vers gezet 'koppie' genieten van de films. Aan de muren vindt u oude én nieuwe kunst.

F. Oude kom zaal

Hier is een keuken met groen geverfd interieur, een garnalen pepend gezin en een ouderwets winkeltje. Ook is hier ruimte voor een wisselende expositie.

G. Sigarenbandjeshuis

Het beroemde Sigarenbandjes-huisje heeft eindelijk zijn definitieve plaats gevonden in het Volendams Museum.

In 1947 begon de heer Nico Molenaar, nadat hij was uitgetreden als broeder, met het verzamelen van sigarenbandjes van allerlei soorten en merken. Hij knipte de uiteinden eraf en gebruikte de medaillons voor het vervaardigen van mozaïeken van allerhande historische gebouwen en culturele voorstellingen. Het werden prachtige kunstwerken, zoals bijvoorbeeld de Sint-Pieter van Rome, de Dom van Keulen, de Toren van Pisa, het Manneke Pis in Brussel, de Martinitoren in Groningen, provinciewapens en een molen.

Hij plakte de voostellingen op board-platen, die hij vervolgens aanbracht aan de wanden in zijn woning aan het Dril in Volendam.

Bij zijn overlijden bestond in 1964 bestond de verzameling uit maar liefst 7 miljoen bandjes. Zij werden overgenomen door buurman Jan Cas Sombroek, die met zijn gezin jarenlang verder werkte aan de voorstellingen en daarvoor nog eens 4,5 miljoen sigarenbandjes gebruikte, dus 11,5 miljoen sigarenbandjes zijn er totaal gebruikt.

Gedurende tientallen jaren was het Sigarenbandjes-huisje een wereldberoemde toeristisch trekpleister, tot de woning in 1993 een andere bestemming kreeg. Het Volendams Museum stak de reddende hand uit om het te behoeden voor de ondergang.

Het bestaande museum werd met hulp van het bedrijfsleven en vele vrijwilligers met 200m² uitgebreid. In de uitbreiding heeft het Sigarenbandjes-huisje een mooie plaats gekregen.